

A Fővárosi Ítéltábla a Czingula Ügyvédi Iroda (cím1, ügyintéző: dr. Czingula Katalin ügyvéd) által képviselt I. r. felperes (cím2) I. rendű és II. r. felperes (cím2) II. rendű felpereseknek – az Imre Ügyvédi Iroda (cím3, ügyintéző: dr. Imre András ügyvéd) által képviselt alperes (cím4) alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2022. február 3. napján meghozott 8.G.40.857/2021/22. számú ítélete ellen a felperes részéről 23. és 25. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és kötelezi az alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a felpereseknek mint egyetemleges jogosultaknak 2.710.928 (kétfmillió-hétszázötvenezer-kilencszázhuszonnyolc) forintot.

A felperesek által az alperesnek egyetemlegesen fizetendő elsőfokú perköltség összegét 571.200 (ötszázhetvenegyezer-kétszáz) forintra leszállítja.

Az állam terhére megállapított le nem rótt kereseti és fellebbezési illeték összegét 2.288.000 (kétfmillió-kétszáznyolcvannyolcezer) forintban állapítja meg, és kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 572.000 (ötszázhetvenkétezer) forint le nem rótt kereseti és fellebbezési illetéket.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felpereseket, hogy fizessenek meg 15 napon belül egyetemlegesen az alperesnek 76.200 (hetvenhatezer-kétszáz) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperesek 2007. szeptember 25-én termécsomag Jelzáloghitel elnevezésű, 15 év futamidejű japán jen hitelre nyújtottak be kérelmet 13.000.000 összegre vonatkozóan. A felperesek a hitelkérelem benyújtásának napján devizában nyilvántartott lakás- és jelzálogtípusú hitelekhez kapcsolódó kockázatfeltáró nyilatkozatot írtak alá, amelyben tudomásul vették, hogy az Bank1, illetve az alperes az általuk forintban igényelt, de devizában nyilvántartott lakás- és jelzálog típusú kölcsön összegét forintban folyósítja. A folyósított összeg a folyósítás napján érvényes, az Bank1 által alkalmazott devizavételi árfolyamon kerül kiszámításra. A kölcsön törlesztése forintban történik. Az egyes törlesztőrészek forint összege az Bank1 által alkalmazott, az esedékesség napját megelőző napon érvényes deviza eladási árfolyam alapján kerül meghatározásra. Kijelentették, miszerint tudomásul bírtak arról, hogy a kölcsönszerződésben rögzített deviza árfolyama napról napra változik (euró esetében meghatározott $\pm 15\%$ -os sávban, svájci frank és japán jen esetében pedig bármilyen irányban és bármilyen mértékben), ezért az esedékesség napján fizetendő törlesztőrészlet forint összege előre nem megállapítható. Amennyiben a folyósítás napján érvényes árfolyamhoz képest a forint árfolyama gyengül, a devizában megállapított törlesztőrészek forintban megfizetendő ellenértéke akár jelentős mértékben is emelkedhet. A nyilatkozat tartalmazta a fix törlesztőrészletre nyújtott deviza hitelek vonatkozó tájékoztatást is. A nyilatkozatban a felperesek tudomásul vették, hogy a japán jen árfolyam-ingadozása jelentős mértékű, ami szélsőséges esetben azt eredményezheti, hogy a kölcsön tőketartozása a folyamatos törlesztés ellenére is az eredetileg folyósított összeg fölé kerülhet. A felperesek kijelentették, hogy a devizában nyilvántartott kölcsön folyósítását úgy kérik, hogy az árfolyamváltozásokból eredő kockázat jellegét megértették, a felmerülő kockázatot viselik, az Bank1-vel szemben az általa alkalmazott deviza vételi és eladási árfolyamok változásának kockázatából eredően igényt nem érvényesítenek.

[2] A felperesek és az Rt.1 megbízása alapján eljáró Bank1 között 2007. október 4. napján lakástakarékossági szerződés jött létre. A felperesek mint adósok és zálogkötelezettek az alperessel 2007. október 9-én közjegyzői okiratba foglalt termécsomag Hitel megnevezésű, Bank1 banki és külső banki hitelkiváltási célú, részben szabad felhasználású jelzálogtípusú hitelszerződést kötöttek. Az alperes mint hitelező és zálogjogosult képviselőként az Bank1 járt el. A kölcsönszerződés I.1. pontja szerint a kölcsön összege 13.000.000 forint. A kölcsön összegének devizában való megállapítása a folyósítás napján érvényes, a Bank által alkalmazott devizavételi árfolyamon történik, melyből az adósokat a hitelező a folyósítási értesítő megküldésével tájékoztatja. A szerződés I.2. pontjában a szerződő felek előzményként rögzítették, hogy a kölcsönügylet célja többek között az adósok egyenlő arányú közös tulajdonában levő, gyulai ingatlanára bejegyzett eredeti jelzálog-hitelek kiváltása, a közjegyzői okiratban foglalt kölcsönszerződés alapján folyósított kölcsönösszeg egy részének átutalásával.

[3] A kölcsönszerződés II. pontja szerint az induló Teljes Hiteldíj Mutató (THM) a közjegyzői okirat aláírásakor évi 2,97 %. A szerződés II.1. pontja szerint az ügyleti kamat változó, az okirat aláírásakor évi 2,75%. A kezelési költség a szerződés 2.2. pontja szerint a szerződés aláírásakor 2,04%, amelyet az első ügyleti évben nem kell fizetni, a második ügyleti évtől kezdve változó mértékű, amelyet a hitelező a Hirdetményben tesz közzé. A

szerződés III.1. pontja értelmében a kölcsön lejáratára, futamideje 15 év, azaz 180 hónap. A szerződés III.2. pontja tartalmazta a törlesztőrészletek számát, összegét és esedékességét; a szerződés III.3. pontja a törlesztés módját. A szerződő felek a szerződés IV. pontjában a kölcsön biztosítékát, V.1. pontjában a kölcsönszerződés felmondásának a feltételeit határozták meg. A szerződés V.4. pontja szerint az I. rendű és a II. rendű felperes a szerződés aláírásával tudomásul vette, hogy a forint/deviza árfolyam piaci mozgásából adódóan felmerül a veszteség kockázata. A felperesek kijelentették, hogy tudomással bírnak arról, hogy a szerződés futamideje alatt a folyósítás napján érvényes, a bank által alkalmazott forint/deviza árfolyamhoz képest a forint árfolyamának gyengülése esetén a devizában megállapított törlesztőrészletek forintban megfizetendő ellenértéke akár jelentős mértékben is emelkedhet. Ezen kockázat vagyoni kihatásait teljes mértékben ők viselik. A felperesek kijelentették, hogy az árfolyamkockázatból adódó veszteség lehetőségét gondos megfontolás tárgyává tették és fizetőképességüknek megfelelően mérlegeltek. A szerződés részét képezte az V.4. pontban foglaltak szerint a szerződéskötéskor hatályos üzletszabályzat és hirdetmény.

[4] A felperesek 2016. július 1. napján terjesztették elő kereseti kérelmüket az alperessel 2007. október 9-én kötött, közjegyzői okiratba foglalt deviza alapú jelzálog-hitelszerződés érvénytelenségének megállapítása iránt.

[5] Az elsőfokú bíróság a 2018. január 25. napján kelt, 8.G.43.406/2016/19. számú ítéletében a felperesek kereseti kérelmét elutasította és egyetemlegesen kötelezte őket a perköltség viselésére. A felperesek fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla a 2018. november 29-én kelt 5.Pf.20.510/2018/7/II. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította azzal, hogy a felek másodfokú eljárásban felmerült költségét felperesek és alperes javára egyaránt 127.000 forintban állapította meg.

[6] A megismételt eljárásban a felperesek pontosított keresetét az elsőfokú bíróság a 2020. október 20-án kelt 8.G.40.055/2019/77. számú ítéletével elutasította, és megállapította, hogy az 1.820.000 forint eljárási illetéket a felperesek személyes költségmentessége folytán az állam viseli, továbbá kötelezte az felpereseket egyetemlegesen az alperes ügyvédi munkadíjának megfizetésére. A felperesek fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla a 2021. április 27. napján kelt 5.Pf.20.077/2021/5/II. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította, a felek másodfokú eljárásban felmerült költségét a felperesek javára személyenként 31.750 forintban, míg az alperes javára 63.500 forintban állapította meg.

[7] A másodszor megismételt eljárásban a felperesek elsődlegesen kérték a 2007. október 9-én kelt kölcsönszerződés érvénytelenségének megállapítását a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: rHpt.) 213. § (1) bekezdés a), b), c) és e) pontjára alapítva. Jogkövetkezményként kérték az eredeti állapot helyreállítását a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 237. § (1) bekezdése alapján. A felperesek az eredeti állapot helyreállítását elsődlegesen

kamat nélkül, másodlagosan 2,71% mértékű kamattal kérték. Az eredeti állapot kamat alkalmazása nélkül történő helyreállítása esetén 13.710.488 forint, míg 2,75% mértékű kamat számításával 12.843.545 forint megfizetésére kérték az alperest kötelezni. Másodlagos jogkövetkezményként a szerződés hatályossá nyilvánítását kérték 0%-os, illetve másodlagosan 2,75% mértékű kamat mellett. A kamat nélküli elszámolási kérelmet az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EUB) C-42/15. számú „Home Credit Slovakia” ügyben hozott ítéletére alapították. Kamat nélküli hatályossá nyilvánítás esetén 13.700.488 forint, míg a szerződés 2,75%-os kamattal való hatályossá nyilvánítása esetén 11.666.184 forint megfizetésére kérték az alperest kötelezni.

[8] A felperesek a másodlagos kereseti kérelmükben a szerződés teljes érvénytelenséget eredményező tisztességtelen szerződési feltételként jelölték meg a szerződés I.2. pontjában szereplő CHF kölcsönösszeget, a törlesztőrészlet és a THM meghatározást tartalmazó, és az árfolyamkockázati tájékoztatást (kockázattelepítést rögzítő) V.4. pontban írt szerződési feltételeket. Álláspontjuk szerint az előbbi feltételek érvénytelensége és szerződésből való kiesése a szerződés teljes érvénytelenségét eredményezi, ezért kérték a szerződés hatályossá nyilvánítását 13.000.000 forint kölcsönösszeggel, 2,75%-os kamat mellett azzal, hogy a bíróság az alperest 11.666.184 forint megfizetésére kötelezze.

[9] A felperesek másodlagos kereseti kérelmükben kérték továbbá az alábbiakban megjelölt szerződési feltételek tisztességtelensége folytán a szerződés részleges érvénytelenségének megállapítását: a kezelési költség alkalmazását lehetővé tevő II.2. pont, átütemezési és szerződésmódosítási díj (III.2. pont), a hitelezőnek a vagyonbiztosítás kedvezményezettjekénti megjelölése (I.2. b) pont), kötelező folyószámla vezetés/törlesztés módja (III.3. pont), jogérvényesítési költségbiztosíték (IV.1.), zálogfedezet kiegészítésére vonatkozó feltétel (IV.1. pont), felmondási okok (V.1. pont), az adósokat terhelő hitelezői oldalon felmerült költségek viselése (V.4. pont), behajtással felmerülő költség áthárítása (V.4. pont), az ÁSZF és Üzletszabályzat megismerésének elfogadása (V.4. pont), az Üzletszabályzat szerződés részévé válása (V.4. pont). A kezelési költségről szóló kikötés tisztességtelenségének megállapítása iránti kérelem jogkövetkezményeként a felperesek kérték 2.710.928 forint megfizetésére kötelezni az alperest.

[10] Az alperes kérte a kereset elutasítását és a felperesek perköltségben marasztalását.

[11] Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperesek keresetét elutasította és kötelezte őket egyetemlegesen 952.000 forint perköltség megfizetésére, valamint rendelkezett arról, hogy a le nem rótt 2.860.000 forint illetéket az állam viseli.

[12] Indokolásában megállapította, hogy a felek között deviza alapú kölcsönszerződés jött létre, amely az I.1. pontjában tartalmazta a kölcsön összegét, 13.000.000 forintot, a III.1. pontban a kölcsön futamidejét, míg az I.2. pontban a folyósítás feltételeit. A szerződés szerint a kölcsön összegének devizában való megállapítása a folyósítás napján érvényes, a bank által

alkalmazott deviza vételi árfolyamon történik, amelyről a felpereseket az alperes folyósítási értesítő megküldésével tájékoztatja. Ekként a 6/2013. PJE határozatban és az 1/2016. PJE határozatban foglaltak szerint a szerződés tárgya meghatározott, a rHpt. 213. § (1) bekezdés a) pontja szerinti semmisségi ok nem áll fenn. A szerződés a rHpt. 213. § (1) bekezdés b) pontja szerint sem érvénytelen, mert magában foglalja a kölcsön kamatát, költségét, az induló teljes hiteldíjmutatót, a szerződés részét képező Hirdetményben pedig ügylettípusokként és devizanemenként rögzítették a devizában nyilvántartott hitelek kamatát, díj- és költségét, a THM értékét, valamint az annak meghatározása során figyelembe nem vett egyéb költségek becsült összegét és a THM százalékban kifejezett mértékének számítására szolgáló képletet annak magyarázatával. A felperesek valójában a THM számításának helyességét vonták kétségbe, amelynek számítási módját Tanú3 tanúvallomásában ismertette. A BH2019. 83. számon közzétett eseti döntés szerint a THM téves megjelölése – a megtévesztés esetét kivéve – nem eredményezi a szerződés érvénytelenségét és ezt az értelmezést támasztja alá az EUB C-453/10. számú „Perenicova”-ítéletében kifejtett indokolás is. A szerződés a rHpt. 213. § (1) bekezdés c) pontja alapján sem érvénytelen, mert magában foglalja az összes költséget és ezek éves százalékban kifejezett értékét, az ügyleti kamatot (II.1. pont), a kezelési költséget (II.2. pont). A kamat és a kezelési költség az első ügyleti év végéig állandó mértékű, ettől kezdve változó, amit az alperes a szerződés részét képező Hirdetményben tesz közzé. A felperesek érvelésével ellentétben az Bank1 Lakástakarék Zrt.-vel kötött szerződés esetleges költségei a perbelitől eltérő jogviszony alapján keletkeztek, így e költségeket (számlanyitási-, értékbecslési díj, folyószámla vezetési díj) nem kellett a perbeli szerződésben feltüntetni. A szerződés megfelel a rHpt. 213. § (1) bekezdés e) pontjában előírtaknak, mert magában foglalja a törlesztőrészletek számát és összegét (19.457,87 JPY), amelynek forint összegét az esedékesség napját megelőző napon érvényes deviza eladási árfolyamon határoz meg az alperes, tehát az 1/2016. számú PJE határozat 2. pontjában foglaltak szerint a törlesztőrészletek összege kiszámítható.

[13] Az árfolyamkockázatot a felperesekre hárító szerződési feltétel tisztességtelenségét az elsőfokú bíróság a rPtk. 209. §-a és a fogyasztóval kötött szerződésben tisztességtelennek minősülő feltételekről szóló 18/1999. (II. 5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) szabályai alapján, valamint a 2/2011. (XII. 12.) PK véleményben írtak alapján a kockázatfeltáró nyilatkozat és a szerződés V.4. pontjában foglaltak világossága és érthetősége szempontjából vizsgálta. Abból indult ki, hogy a nem kielégítő tájékoztatást a felpereseknek kellett volna bizonyítaniuk, a kihallgatott tanúk azonban a szerződéskötés körülményeire már nem emlékeztek, a szóbeli tájékoztatás tartalmára nem tudtak nyilatkozatot tenni. Ezért a tájékoztatás tartalmát csak az okiratok (kockázatfeltáró nyilatkozat, szerződés V.4. pontja) alapján lehetett megítélni. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az előzetes kockázatfeltáró nyilatkozat és a szerződés V.4. pontjában foglalt tájékoztatás megfelel a rHpt. 203. § (6) és (7) bekezdésében, a 2/2014. számú PJE határozat 1. pontjában, valamint az indokolás III.1. pontjában, a 6/2013. számú PJE határozat 2. és 3. pontjában foglaltaknak és kielégíti az EUB C-26/13. számú „Kásler”-ítélete 39-40. pontjában, valamint a C-51/17. számú „Ilyés”-ítélet 73-75. és 78. pontjában meghatározott követelményeket is.

[14] A szerződéskötés előtt aláírt kockázatfeltáró nyilatkozat szerint a felperesek tudomással bírtak arról, hogy a JPY árfolyama napról napra változik, bármilyen irányban és mértékben, ezért a törlesztőrészlet forintösszege előre nem megállapítható, a forint árfolyamának gyengülése esetén jelentős mértékben is emelkedhet. Tudomásul vették azt is,

hogy a JPY árfolyamának ingadozása jelentős, ami szélsőséges esetben azt eredményezheti, hogy a kölcsön tőketartozása a folyamatos törlesztés ellenére is az eredetileg folyósított összeg fölé kerülhet. A szerződés V.4. pontjában pedig azt vették tudomásul, hogy az árfolyam piaci mozgásából adódóan felmerül a veszteség kockázata, a forint gyengülése a forintban fizetendő törlesztőrészek akár jelentős mértékű emelkedését eredményezi. A felperesek azt is elfogadták, hogy e kockázat vagyoni kihatásait teljes mértékben ők viselik és kijelentették, hogy az árfolyamkockázatból adódó veszteség lehetőségét gondos megfontolás tárgyává tették és fizetőképességüknek megfelelően mérlegelték. A felperesek tehát annak tudatában írták alá a szerződést, hogy tudomásuk volt az árfolyam piaci mozgásából adódó árfolyamkockázatról, tudomásul vették, hogy a JPY-ben nyilvántartott hitelek fokozottan kockázatosnak minősülnek, mert a kamat és az árfolyam elmozdulása esetén a kezdeti törlesztőrészlet akár jelentősen emelkedhet. Az elsőfokú bíróság a tájékoztatások szövege alapján arra a következtetésre jutott, hogy a tájékoztatás kiterjedt az árfolyamváltozás lehetőségére és annak a törlesztőrészekre gyakorolt hatására, viszont a 6/2013. számú PJE határozat 3. pontjában foglaltak szerint sem kellett kiterjednie az árfolyamváltozás lehetséges mértékére.

[15] A felperesek a tájékoztatást a szerződéskötést megelőzően kellő időben megkapták, aminek alapján az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes, körületekintő átlagos fogyasztó számára világosnak és érthetőnek kellett lennie annak, hogy a kockázat valós, a változás mértékének nincs korlátja, továbbá, hogy a szerződés aláírásával olyan kockázatot vállalnak, amely gazdaságilag mérten nehezen elviselhetővé válhat számukra. Az alperes által adott tájékoztatás alapján a felperesek alappal nem gondolhatták, hogy az árfolyamkockázat nem valós, vagy őket csak korlátozott mértékben terheli. Az elsőfokú bíróság következtetése szerint a felperesek nem tudták bizonyítani, hogy a szerződés árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezései számukra nem voltak világosak és érthetőek. A megismételt eljárásban a felpereseknek a jogkövetkezmények alkalmazására irányuló kereseti kérelem körében azon előadása, miszerint a szerződés kötéskor meghatározott mértékű árfolyamkockázat viselését vállalták volna (10%), a lefolytatott bizonyítási eljárás során nem nyert bizonyítást. Az árfolyamkockázat körében hivatkozott, a szerződés I.1. pontjában foglalt, a kölcsön devizában való megállapítására vonatkozó feltételt a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés a) pontja alapján nem találta tisztességtelennek, mert az egyoldalúan nem jogosítja fel az alperest a szerződés hivatkozott feltételeinek értelmezésére.

[16] Az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy a szerződés nem zárta el a felpereseket az egyoldalú, saját jövedelmük szerinti devizanemre való áttérést lehetővé tevő módosítási jog gyakorlásától. A kölcsönszerződés V.4. pontja alapján az alperes 2008. január 1-től kötelezettséget vállalt a devizanem váltásra, ezzel a lehetőséggel a rendelkezésre álló iratok alapján a felperesek nem éltek. A kölcsönszerződésben foglalt konstrukció alapján a tőkét érintő árfolyamkockázat csak a 100. hónap elteltével realizálódott, így már azt megelőzően lehetősége volt a felpereseknek a kölcsönszerződés módosítását kezdeményezni a kölcsönszerződés II.3. és az Üzletszabályzat 5.4. pontja szerint.

[17] Az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy a szerződésnek a kölcsön devizában való nyilvántartásáról szóló I.2. pontja nem tisztességtelen, mert ez a rendelkezés világos és érthető, így a rPtk. 209. § (4) bekezdése alapján nem minősülhet tisztességtelennek, mert a

főszolgáltatást megállapító, illetve a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás arányát meghatározó szerződési kikötésnek tekintendő.

[18] A kezelési költség fizetését előíró II.2. pont alatti feltétel tisztességtelenségének elbírálása körében az elsőfokú bíróság az EUB C-621/17. számú „Kiss”-ítéletének 54-56. pontjában írtakból indult ki azzal, hogy a kamatnak és a kezelési költségnek eltérő szerepe van. Amíg a kamat a pénz használatának ellenértéke, addig a kezelési költség a kölcsön nyilvántartásával felmerülő olyan adminisztrációs költség, amely az alperes rHpt. 206. § (1) bekezdés a) és b) pontjában, 131. § (1) és (2) bekezdésében, valamint 13. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott nyilvántartási- és elszámolási kötelezettségével szükségszerűen felmerülő kiadás, ekként nem tekinthető tisztességtelennek. A tőketartozás százalékos mértékében, valamint a devizában való meghatározás szintén nem eredményezi a kezelési költség tisztességtelenségét, mert a perbeli deviza alapú szerződés szerint az alperes a tőketartozást is devizában tartja nyilván, és az Üzletszabályzat 5.5. pontjának a kezelési költség mértékét meghatározó rendelkezése világos és érthető. A rHpt. 210. § (5a) bekezdése a szerződés megkötésekor még nem volt hatályos, így azt a kezelési költség tisztességtelenségének megítélése körében nem lehetett figyelembe venni. Az EUB C-621/17. számú ítéletében foglaltakból megállapítható, hogy nem kell megjelölni a szerződésben, hogy a kezelési költség milyen szolgáltatásokat ellentételez.

[19] Az elsőfokú bíróság utalt a Kúria Gfv.VI.30.441/2020/8. sorszámú ítéletének indoklása 35. pontjában foglaltakra, miszerint a százalékos mérték meghatározását az EUB átláthatónak találta és nem kifogásolta, amelyből az is következik, hogy annak devizában történő meghatározása sem kifogásolható. Az elsőfokú bíróság utalt a Fővárosi Ítéltábla 4.Pf.20.241/2020/4. és 18.Gf.40.255/2019/11. számú ítéletére is, amelyek szerint a kezelési költség alkalmazása a szerződéskötéskori hitelezési gyakorlatban általános és széleskörű volt, ezért egy elvárható gondossággal eljáró átlagfogyasztónak a szerződéskötéskor külön szerződési kikötés nélkül is tisztában kellett lennie azzal, hogy a kezelési költség a futamidő alatt szükségszerűen felmerülő banki adminisztráció átalányösszegben meghatározott ellenértékét képezi. A Kúria a Pfv.I.20.536/2020/8. számú ítéletében kifejti, hogy a kezelési költség a banki adminisztrációért felszámított költségátalány. Az elsőfokú bíróság az EUB C-415/11. számú ítéletére utalással vizsgálta, hogy a kezelési költség okozott-e a felpereseknek jelentős érdeksérelmet, mert amennyiben a kölcsönért járó főszolgáltatást, így a kamatot arányosan csökkentették, a kezelési költség felszámítása nem tekinthető tisztességtelennek. Mindezek alapján nem volt megállapítható, hogy jelentős aránytalanságot, egyenlőtlenséget idézett volna elő a fogyasztó kárára a jóhiszeműség és tisztesség követelményével ellentétben a perbeli kölcsönszerződésben felszámított kezelési költség mértéke.

[20] A szerződés V.1. a)-g) alpontjában foglalt felmondási okokat szabályozó feltételek nem tekinthetők tisztességtelennek, mert a felmondási okok mindegyike érinti az adósok kölcsönszerződésben vállalt kötelezettségeit, amelyek megszegése esetére a felmondás kikötése nem tekinthető aránytalannak, nem sérti a felek szerződésből fakadó jogosultságai és kötelezettségei egyensúlyát. E szerződési feltétel nem jogosítja az alperest egyoldalú értelmezésre, a szerződésben meghatározott felmondási okok összhangban állnak a rPtk. 525. § (1) bekezdésében foglalt felmondási okokkal, így az adós vagyoni helyzetének romlásával,

a tájékoztatási kötelezettség megszegésével, a kölcsönre nyújtott biztosíték értékének csökkenésével.

[21] Az Üzletszabályzat átvételét, az abban foglaltak megismerését, megértését és magukra nézve kötelezőnek való elfogadását előíró feltételt illetően az elsőfokú bíróság abból indult ki, hogy a rPtk. 205/B. § (1) bekezdése és a szerződés V.4. pontjában foglalt nyilatkozat miatt a felpereseket terhelte annak bizonyítása, hogy az Üzletszabályzatot nem ismerték meg, nem vették át, így az nem vált a szerződés részévé. A felperesek azonban erre nézve bizonyítási indítványt nem terjesztettek elő, így a szerződésbe foglalt nyilatkozatukra figyelemmel az alperes Üzletszabályzata a rPtk. 205/B. § (1) bekezdése szerint a szerződés részévé vált. Az említett szerződési feltétel a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés j) pontja alapján nem tisztességtelen, mert a bizonyítási terhet a fogyasztó hátrányára nem fordítja meg, hiszen a rPp.164. § (1) bekezdése szerint elismerés esetén a nyilatkozatot tevő felet terheli a bizonyítás abban a tekintetben, hogy az elismerése ellenére az Üzletszabályzatokat nem ismerte meg és nem fogadta el. A szerződéskötéskor hatályos Üzletszabályzatok és Hirdetmény szerződés részévé tételéről szóló feltétel tisztességtelensége a rPtk. 209. § (5) bekezdése szerint nem állapítható meg, mert ez a feltétel a rHpt. 207. §-ában, 210. § (4) bekezdésében és a rPtk. 205/B. § (1) bekezdésében foglalt jogszabályi rendelkezéseknek megfelel. A mindenkori üzletszabályzat, illetve hirdetmények kötelezőnek való elfogadását szabályozó kitétel a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés j) pontja alapján nem tisztességtelen, mert a bizonyítási terhet nem változtatja a fogyasztó hátrányára és a Korm. rendelet 2. § d) pontja alapján sem állapítható meg a feltétel tisztességtelensége, hiszen az Üzletszabályzat VII.4. pontja kifejezetten biztosítja a felperesek számára a szerződés felmondását arra az esetre, ha az Üzletszabályzat megváltozása következtében nem kívánják a későbbiekben a hitelező szolgáltatását igénybe venni.

[22] A felperesek szakértő kirendelésére vonatkozó bizonyítási indítványát az elsőfokú bíróság mellőzte, mert a THM helyességének a megjelölt érvénytelenségi ok szempontjából nem volt jelentősége, a felperesi teljesítések elszámolását érintően pedig azért volt szükségtelen, mert az elsőfokú bíróság a kereset jogalapját, a szerződés, illetve egyes szerződési feltételek tisztességtelenségét nem látta fennállónak.

[23] A felperesek által hivatalból észlelni és megállapítani kért szerződési feltételek tisztességtelenségét illetően az elsőfokú bíróság abból indult ki, hogy a 2/2010. (VI. 28.) PK vélemény 4. a) pontja szerint a bíróságnak csak a rendelkezésre álló bizonyítási anyag alapján tényként egyértelműen megállapítható, nyilvánvaló semmisséget kell hivatalból észlelni, ennek érdekében azonban bizonyítás nem folytatható le. A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem volt megállapítható, hogy a perbeli szerződésben az alperes hitelkeret-beállítási jutalékot számított volna fel, hiszen a kölcsönszerződésben ilyen díjtétel nincs és az alperes nyilatkozata szerint annak felszámítására nem is került sor. A szerződés I.1. pontja és I.2. pontja világosan és érthető módon határozza meg a kölcsön összegét és annak devizában való megállapítását, ezért a rPtk. 209. § (4) bekezdése szerint e szerződési feltétel tisztességtelensége nem állapítható meg. Az egyenletes törlesztésre vonatkozó feltétel pedig világos és érthető, így nem lehet tisztességtelen, hiszen a türelmi időt követő törlesztőrészlet annuitásos számítás szerinti törlesztőrészlet a kiszámított kezelési költséggel és kamattal együtt.

[24] Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben a felperesek terjesztettek elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen kérték az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását. Másodlagosan kérték az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a felperesi kereset teljesítését, illetve az alperes perköltségben való marasztalását. Harmadlagosan kérték az elsőfokú bíróság által az alperes javára megállapított perköltség összegének mérséklését bruttó 350.000 forintra azzal az indokolással, hogy a perbeli ügy az alperesi ügyvédi iroda számára típusper, így nem igényel olyan időráfordítást, amely a nagy összegű munkadíjat indokolná. A felperesek kifogásolták, hogy az elsőfokú bíróság a rPp. 221. § (1) bekezdése szerinti indokolási kötelezettségének csak formailag tett eleget. Az elsőfokú bíróság döntése megalapozatlan, a tartalmi elvárásoknak nem megfelelő. A megalapozott döntés előfeltétele lett volna a felperesek által indítványozott adó-, járulék- és könyvszakértő kirendelése, amelyre a másodszor megismételt eljárásban sem került sor. Az elsőfokú bíróság döntése sérti a 93/13/EGK irányelvet (a továbbiakban: irányelv), a rHpt. 212. §-át, 213. § (1) a), b), c) és e) pontját, a 2/2014. számú PJE határozatot, a rPtk. 209. § (1) bekezdését és 209/A. § (2) bekezdését, továbbá az EUB ítéleteiben megjelenő gyakorlatot.

[25] A felperesek a másodlagos fellebbezési kérelmüket a másodfokú eljárásban akként pontosították, hogy kérték a perbeli kölcsönszerződés semmisségének megállapítását a rHpt. 213. § (1) bekezdés a), b), c) és e) pontja alapján; kérték annak megállapítását, hogy az alperes által alkalmazott árfolyamkockázati tájékoztatást tartalmazó V.4. pont alatti feltétel, valamint a külön íven szövegezett tájékoztatás nem felel meg az EUB ítéleteiben rögzített elvárásoknak és ezért tisztességtelen, amelynek következtében az egész szerződés érvénytelen. Hivatkoztak arra, hogy a szerződés THM-et rögzítő III.1. pontja, a kölcsönösszeg meghatározását tartalmazó I.1. pont második mondata, valamint a törlesztőrészlet meghatározására vonatkozó III.2. pontja, a kezelési költség alkalmazását lehetővé tevő II.2. pont, valamint az V.1. pont alatt megjelölt felmondási okok, végül az Üzletszabályzat átvételére vonatkozó szerződési feltétel tisztességtelen, és ezért érvénytelen.

[26] A felperesek sérelmezték, hogy az elsőfokú bíróság nem találta alaposnak az elsődleges, a rHpt. 213. § (1) bekezdés a), b), c) és e) pontjára alapított keresetüket. Az elsőfokú bíróság ebben a körben a 6/2013. számú PJE határozat rendelkezéseire hivatkozott, azonban nem jelölte meg, hogy az alperes által alkalmazott, az Bank1 Bank napi árfolyamjegyzései közül melyiket kell alkalmazni a kölcsönösszeg meghatározásakor. A felperesek ugyanis a per során igazolták azt, hogy az Bank1 Bank naponta két japán jen árfolyam jegyzést alkalmaz. Az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta, hogy a perben meghallgatott Tanú3 tanú vallomása egyértelműen igazolja, hogy a szerződésben rögzített THM nem a teljes THM-et mutatja, a valósnál alacsonyabb THM pedig megtévesztő az EUB C-453/10. számú ítéletének megfelelően, amely alapján a megtévesztő kereskedelmi gyakorlat tisztességtelen jellegénél fogva megalapozhatja a szerződési feltételek tisztességtelen jellegének megállapítását. Az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta továbbá, hogy a szerződés nem rögzíti az ügyintézési díjat, a fedezetkezelési díjat a hitelbiztosítéki értékmegállapítás díját és a fedezetváltoztatási díjat, amelyből következően a szerződés a rHpt. 213. § (1) bekezdés c) pontja alapján is semmis.

[27] A szerződés a rHpt. 213. § (1) bekezdés e) pontja alapján is semmis, mert a bank nem határozta meg a 13-100. és 101-180. hónap közötti törlesztőrészletek összegét. Az elsőfokú bíróság által hivatkozott 6/2013. és 1/2016. számú PJE határozatok a devizában nyilvántartott kölcsön összegét és a havi törlesztőrészlet kiszámolhatóságát mint elvi lehetőséget rögzítik, ezt azonban a konkrét perben erre irányuló bizonyítás alapján kell vizsgálni. Az elsőfokú bíróság csak hivatkozik a PJE határozatokban foglaltakra, ugyanakkor a törlesztőrészlet, illetve a THM számítás ellenőrzése a perben nem történt meg. Ebben a körben a felperesi indítványnak megfelelően szakértő kirendelésére lett volna szükség ahhoz, hogy a szerződésben közölt képlet és számítási metódus alkalmazásával kiszámíthatóak-e a hiányzó adatok, illetve ezek számítása milyen szintű ismereteket igényel, és ezek az ismeretek valóban elvárhatóak-e az átlagos fogyasztótól. A felperesek előadták, hogy az Üzletszabályzat 5.3. pontjában rögzített kamatszámítási mód képletében mind a kamattartalom, mind a havi törlesztőrészlet összege ismeretlen, így a részletek összege nem határozható meg, miközben a szerződés csak az első tizenkét hónapra irányadó induló havi törlesztőrészlet összegét közli. Mindezek alapján a rHpt. 213. § (1) bekezdésére alapított kereseti kérelmek elbírálásához szakértő kirendelése szükséges, és ebben a körben az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése indokolt.

[28] A felperesek a deviza kockázatról szóló alperesi tájékoztatás kapcsán kiemelték, hogy az elsőfokú bíróság az ezzel kapcsolatos bizonyítási terhet a felperesekre terhelte, azaz a felpereseknek kellett bizonyítania azt, hogy a kockázatfeltárás a jóhiszeműség és tisztesség elvét sértette, illetve hogy az nem volt világos és érthető, amelyből következően alappal gondolhatták azt, hogy az árfolyamkockázat nem valós, vagy az őket csak korlátozott mértékben terheli. Az elsőfokú bíróság nem értékelte a felperesek által feltárt, a szerződéskötés időpontjában ismert köztudomású tényeket, amelyekből a perbeli időszakban az átlagos fogyasztó a deviza alapú konstrukció biztonságos voltára következtethetett. Ezzel kapcsolatban az EUB C-26/13. számú döntésének 74. pontja ad egyértelmű iránymutatást. A felperesek a per anyagává tették az alperes televíziós reklámját, a Gazdasági Versenyhivatal határozatát, az MNB volt alelnökével készített interjút és az Bank1 közgyűlési jegyzőkönyvét, amelyek együtt egyértelműen igazolták, hogy az Bank1 Bank vezérigazgatója kedvező és biztonságos konstrukciónak tartotta a deviza alapú hiteleket, különösen a japán jen kölcsönöket. A BÉT 2004. október havi jelentése igazolja, hogy az árfolyamok jövőbeni prognosztizálása a 6/2013. számú PJE határozatban foglalt megállapításokkal szemben lehetséges. Az elsőfokú bíróság azonban a felperesek által csatolt dokumentumokat mellőzte. Az elsőfokú bíróság nem értékelte, hogy az alperesi tájékoztatás nem tartalmaz információt az árfolyamváltozás alapjául szolgáló gazdasági mechanizmussal kapcsolatban. Az árfolyamváltozás bekövetkezése a szerződéskötéskor előre látható volt, mert a kamatparitás közgazdasági törvényszerűségéből következik, hogy a deviza alapú kölcsön hosszabb távon nem lehet olcsóbb, mint a forint kölcsön. Az alperesi kockázatfeltáró tájékoztatás nem tartalmazza azt a tényt, hogy a forint értéke hogyan változott a japán jennel szemben az elmúlt 15 évben.

[29] Az EUB C-51/17. és C-180/16. számú ítélete alapján megállapítható, hogy az alperes az árfolyamkockázat feltárása körében a tájékoztatási kötelezettségének nem tett eleget, ezért a felperesek információs hátrányban, a hosszú távú gazdasági következmények felismerése

nélkül kötöttek szerződést. A felperesek által aláírt kockázatfeltáró nyilatkozat nem pusztán deklaratív, hanem többletkötelezettséget is tartalmazó szerződési feltétel. A deviza alapú szerződés megkötésével a felperesek csak a szokásos pénzpiaci körülmények közötti árfolyammozgással együtt járó, nem korlátlan árfolyamkockázatot feltételeztek. Ehhez képest az alperesi blanketta nyilatkozat ezt a kockázatviselés korlátlanná tette. A korlátlan árfolyamkockázat viselésére vonatkozó feltétel tisztességtelen, mivel az nem felel meg a világosság és érthetőség követelményének és a felek viszonyában a fogyasztó hátrányára egyensúlytalanságot okoz. A világosság és érthetőség körében az EUB C-51/17. számú ítéletének 4. kérdésre adott válaszából következően értékelni kell az árfolyamrésre és az egyoldalú módosítási jogra vonatkozó feltételeket is, amelyek mellett a fogyasztó nem tudta ellenőrizni, hogy a törlesztőrészlet összege mely feltételre visszavezethetően hogyan változott. Az alperes emellett olyan kockázatot hárított a felperesekre, amelyet az 1997. évi XXX. törvény 14. § (5) bekezdése alapján köteles volt kiküszöbölni. Az alperes ugyanis a jelzáloghitel finanszírozására jelzálogleveleket bocsátott ki, azaz az árfolyamkockázatot derivatív ügyletek megkötésével küszöbölte ki.

[30] A felperesek a kezelési költséggel kapcsolatban hivatkoztak az EUB C-621/17. számú ítéletének 43. pontjára, amely szerint a ténylegesen nyújtott szolgáltatások jellegének a szerződés egészéből észszerűen érthetőnek vagy levezethetőnek kell lennie azzal, hogy az adósnak tudnia kell azt, hogy nincs átfedés a különböző költségek és az azok ellenében nyújtott szolgáltatások között. A jóhiszeműség és tisztesség elvét sérti az alperes minden olyan eljárása, amely anélkül szolgáltat számára bevételt, hogy ellenszolgáltatást nyújtott volna. Tény, hogy az alperes kiadásai forintban merültek fel, mégis többlethaszonra tett szert a százalékos és deviza alapú költségszámításból eredően. A felperesek álláspontja szerint a 3,95 %-os induló kamat mellett felszámolt 2,04 %-os kezelési költség aránytalan és valójában bujtatott kamatként funkcionál. Az elsőfokú bíróság nem vizsgálta azt, hogy a havi kezelési költség forintra átszámított és folyamatosan emelkedő összegéért az alperes milyen többletszolgáltatást nyújtott a felpereseknek feltételezve azt, hogy a szolgáltatásnak az ellenszolgáltatással arányosnak kell lennie.

[31] A felperesek a Hirdetmény és az Üzletszabályzat szerződés részévé válásáról szóló szerződési feltétellel összefüggésben előadták, hogy az EUB C-449/13. számú ítélete az ilyen jellegű szabványzáradékokat tisztességtelennek tekinti, mivel azok a bizonyítási teher megfordulását eredményezik, amely sértheti a fogyasztóvédelmi irányelv nem elismert jogok tényleges érvényesülését. A felperesi álláspont szerint a szerződés része csak az lehet, amit a szerződéskötéskor a felek aláírnak. A felperesek végül sérelmezték, hogy az elsőfokú bíróság nem tett eleget a felperesek azon kérelmének, amelyben egyes szerződési feltételek tisztességtelenségének hivatalbóli vizsgálatát kérték.

[32] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és a felperesek másodfokú perköltségben való marasztalását. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az eljárás során nem sértett olyan lényeges eljárási szabályt, amely az ügy érdemére kihatott volna, és amely miatt az elsőfokú eljárás megismétlése lenne indokolt, ezért az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére nincs mód. A rHpt. 213. § (1) pontjára alapított kereseti kérelmekkel összefüggésben az alperes előadta, hogy a kölcsönszerződés I.1. pontja megfelel a Kúria 6/2013. és 1/2016. számú PJE határozataiban

foglaltaknak. A kölcsön összegének átszámítására mindig az utolsó érvényes árfolyam szerint kerül sor, egy esetleges későbbi árfolyamváltozás ilyenkor már nem vehető figyelembe. A Kúria eseti döntése szerint a napi több árfolyam esetén az esedékesség napját megelőző napon esedékes utolsó árfolyam az irányadó, minden újabb árfolyam közzététele a megelőző árfolyam hatályának elvesztését okozza. A rHpt. 213. § (1) bekezdés b) pontjára alapított kérelemmel összefüggésben az alperes előadta, hogy a felperesek figyelmen kívül hagyták a 6/2021. számú PJE határozatot, amely szerint a kölcsönszerződés érvénytelensége ezen az alapon csak akkor állapítható meg, ha az egyáltalán nem tartalmazza a THM-et.

[33] A kölcsönszerződésben szereplő költségekkel kapcsolatban az alperes kiemelte, hogy a hirdetményben szerepel az értébecslés díja, míg a lakástakarék-pénztári szerződés nem a peres felek között jött létre, így az azzal kapcsolatos költségeket a perbeli kölcsönszerződésben nem kellett feltüntetni. A lakossági folyószámla-vezetési díj költsége egy önálló pénzügyi szolgáltatáshoz kapcsolódik, ezért azt sem kellett feltüntetni a kölcsönszerződésben. A kölcsönszerződés III.2. pontja tartalmazza az induló havi törlesztőrészletet devizában és forintban is, illetve a szerződés tartalmazza a további törlesztőrészletek megállapításához szükséges adatokat. A felek a szerződésben csak a megkötésekor esedékes törlesztőrészlet összegét határozhatták meg, ugyanis a szerződéses konstrukció jellegéből adódóan a további részletek pontos összegét nem lehetett kiszámítani, hiszen nem volt ismert, hogy milyen mértékű lesz az ügyleti kamat és a kezelési költség, illetve hogyan alakul a jövőben a japán jen árfolyama. Az sem volt előre ismert, hogy a lakástakarék szerződésből származó kifizetés milyen mértékben csökkenti a felperesek kölcsöntartozásának összegét, és erre tekintettel hogyan alakul a további törlesztőrészlet összege.

[34] Az alperes az árfolyamkockázattal kapcsolatos szerződési feltételek tisztességtelenségének megállapítása iránti kereset kapcsán kifejtette, hogy a felperesek teljes mértékben tisztában voltak azzal, hogy az általuk igényelt konstrukció milyen kockázatokkal jár, hiszen arról már a szerződéskötést megelőzően, a kockázatfeltáró nyilatkozatban, majd ezt követően a kölcsönszerződés V.4. pontjában a szükséges tájékoztatást megkapták. A tájékoztatás kiterjedt arra, hogy a devizaárfolyam napról napra bármilyen irányban és bármilyen mértékben változik és hogy a forint árfolyamának gyengülése esetén a törlesztőrészletek forintra átszámított ellenértéke jelentős mértékben is emelkedhet, és hogy az árfolyamkockázat valós és az a szerződés futamideje alatt is bekövetkezhet, továbbá, hogy az árfolyamváltozásból eredő kockázatot a felperesek kötelesek viselni. Az alperesi tájékoztatás egyértelműen bemutatja azt a hatásmechanizmust is, amely az árfolyamváltozás és a törlesztőrészletek összege között fennáll. Ez a kapcsolat az a működési mechanizmus, aminek a tájékoztatóból a fogyasztó számára ki kell tűnnie az EUB döntésekben megfogalmazott követelmények alapján. A felperesek számára mind a kockázatfeltáró nyilatkozatból, mind a kölcsönszerződés V.4. pontjából egyértelműnek kellett lennie, hogy a törlesztőrészletek összege korlátlan mértékben emelkedhet.

[35] Az alperes hivatkozott továbbá a Kúria Pfv.V.20.348/2017/5. és Gfv.VII.30.326/2020/6. számú ítéletére, valamint a Kúria jogegységi panasz tanácsának JPe.I.60.015/2021/15. számú jogegységi hatályú határozatára is. A felpereseknek az ún. kumulatív hatásra vonatkozó érvelése kapcsán az alperes hivatkozott a Kúria eseti döntésére, amely szerint az

EUB C-51/17. számú ítélete alapján nem vonható olyan következtetés, hogy a deviza alapú szerződéseknek eredetileg részét képező árfolyamrés, illetve egyoldalú szerződésmódosítás tisztességtelensége önmagában minden további vizsgálat nélkül átláthatatlanná tette volna a kockázatokat a fogyasztók számára. Az alperes hivatkozott továbbá a 6/2013. számú PJE határozat alapján arra, hogy az érvénytelenségi okoknak a szerződés megkötésekor kell fennállnia, a devizahitelezés, valamint a pénzügyi környezet változásának utólagos tapasztalatai alapján megalkotott jogi normák az alperesen nem kérhetők számon. Előadta, hogy a felpereseknek a jelzáloglevélre vonatkozó jogszabályi rendelkezésekre irányuló hivatkozása a jelen perben nem foghat helyt, miután a felperesek nem jelzáloglevéllel rendelkező befektetők, hanem egy kölcsön-jogviszony adósai.

[36] Az alperes álláspontja szerint a perbeli szerződés kezelési költségről szóló kikötése maradéktalanul megfelel az átláthatóság, a jóhiszeműség és az egyensúly hármas követelményének, így az elsőfokú ítélet a jogszabályok és a bizonyítékok megfelelő értékelése mellett állapította meg, hogy az ezzel kapcsolatos szerződési kikötés nem tisztességtelen.

[37] Az alperes előadta, hogy a felperesek az Üzletszabályzatot a szerződés aláírását megelőzően kézhez kapták és megismerték, azt elfogadták, így az Üzletszabályzat a kölcsönszerződés részévé vált. A felperesek által hivatkozott C-449/13. számú EUB döntésnek a perben nincs relevanciája, az ugyanis a 2008/48/EK irányelv rendelkezéseit értelmezi, amely nem terjed ki az ingatlan jelzáloggal biztosított hitelmegállapodásokra.

[38] Az alperes kérte az elsőfokú bíróság által megállapított perköltség összegével kapcsolatos felperesi fellebbezéssel szemben az elsőfokú ítélet helybenhagyását. Előadta, hogy az elsőfokú bíróság az alperes által bejelentett perköltség-igény összegét jelentősen mérsékelte, így az alperesi jogi képviselő munkadíjának további mérséklése nyilvánvalóan megalapozatlan.

[39] A felperesek az alperes fellebbezési ellenkérelmére tett észrevételükben a korábbi nyilatkozatainkat fenntartották. Kiemelték, hogy az alperes a szerződéskötés időpontjában a japán jen esetében napi több jegyzést is alkalmazott, amely a kölcsönszerződés érvénytelenségéhez vezethet. Az árfolyamkockázati tájékoztatás körében a felperesek előadták, hogy az alperes által hivatkozott Kúriai döntések közös ismérve az, hogy az ott szereplő ügyekben a Kúria csak az írásbeli tájékoztatást vizsgálta és nem tulajdonított jelentőséget azoknak az információknak, amelyek a fogyasztókat érték a szerződések megkötésének időszakában, holott ezeket a körülményeket a bíróságnak értékelnie kellett volna. A kezelési költség alkalmazásával összefüggésben kiemelték, hogy ez a költség az induláshoz képest 2-3 év elteltével a duplájára emelkedett anélkül, hogy az alperes bármilyen többletszolgáltatást teljesített volna, amely önmagában igazolja a jóhiszeműség és tisztesség követelményének sérelmét. A felperesek hivatkoztak továbbá az EUB C-80/21. és C-82/21. számú egyesített ügyekben, valamint a C-776/20. és C-782/20. számú egyesített ügyekben hozott ítéletekre.

[40] Az alperes az ítéltábla felhívására csatolta azt a kimutatást, amelyből kitűnik, hogy a felperesek a szerződés forintosításáig 962.500 JPY-t míg a forintosítás utáni 2022. szeptember 5. napjáig összesen 1.000.339, 244 Ft-ot teljesítettek kezelési költség címén.

[41] A felperesek 2022. november 7. napján kelt észrevételükben kifejtették, hogy amennyiben a bíróság a kölcsönszerződés kezelési költség alkalmazását lehetővé tevő feltételének tisztességtelenségét állapítaná meg, úgy nem elegendő, ha az alperes által megjelölt összegek felperes részére történő megfizetésére kötelezi az alperest, ugyanis a teljesített kezelési költséget a befizetés időpontjában a fennálló tőketartozásból kell levonni a DH2 törvény (5) bekezdésében rögzített módszer szerint, amelynél fogva a felperesek részére 5.137.369 forint jár vissza.

[42] A felperesek bejelentették, hogy 2022. októberében teljesítették az utolsó törlesztőrészletet is, ezzel a perbeli szerződés megszűnt.

[43] Az ítéltábla nem érintette az elsőfokú bíróság ítéletének a perbeli szerződésnek az átütemezési és szerződésmódosítási díjról (III.2.), vagyonbiztosítási szerződésről (I.2.b), kötelező folyószámláról (III.3.), jogérvényesítési költségbiztosítékról (IV.1.), zálogfedezet kiegészítéséről (IV.1.) pont, a közjegyzői ténytanúsítványról (III. pont), az adósokat terhelő költségekről (V.4. pont) szóló feltételek tisztességtelenségének megállapítására irányuló kereseti kérelmet elutasító rendelkezéseit, mert azok fellebbezés hiányában elsőfokon jogerőre emelkedtek [rPp. 228. § (4) bekezdés].

[44] A felperesek fellebbezése részben, a kezelési költséggel kapcsolatos szerződési feltétel tárgyában alapos.

[45] Az ítéltábla a felperesek elsődleges fellebbezési kérelme alapján mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy történt-e az elsőfokú bíróság eljárása során olyan eljárási szabálysértés, amely az elsőfokú eljárás megismétlését indokolná [1/2014. (VI. 30.) PK vélemény]. A felperesek lényeges eljárási szabálysértésként az indokolási kötelezettség megsértésére és a szakértő kirendelésére vonatkozó bizonyítási indítvány mellőzésére hivatkoztak. A rPp. 221. § (1) bekezdése szerinti indokolási kötelezettség megsértése miatt azonban csak akkor kerülhet sor az elsőfokú határozat hatályon kívül helyezésére, ha az ítéletből egyáltalán nem derül ki, hogy az elsőfokú bíróság a döntését mire alapította. Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét a jogalap körében arra tekintettel utasította el, hogy a szerződés az rHpt. által megkívánt valamennyi elemet tartalmazza, és a szerződés valamennyi feltétele tisztességes, tehát az ítéletét megfelelően indokolta. Önmagában az a körülmény, hogy a fellebbező fél nem ért egyet az elsőfokú bíróság döntésével és annak jogi indokaival, nem vezethet az ítélet hatályon kívül helyezésére. A perben a későbbiekben kifejtett okokból az ítéltábla álláspontja szerint

sem volt szükség könyvszakértő kirendelésére, tehát az elsőfokú eljárás megismétlésére a rPp. 252. § (2) vagy (3) bekezdése alapján nem volt ok.

[46] Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, azt az ítéltábla csak annyiban egészíti ki, hogy a másodfokú eljárás során a perbeli kölcsönszerződést a felperesek maradéktalanul teljesítették.

[47] Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett döntésével és annak jogi indokaival csak részben értett egyet.

[48] Az elsőfokú bíróság helyesen foglalt állást arról, hogy a perbeli szerződés semmissége a rHpt. 213. § (1) bekezdés a), b), c) és e) pontjára tekintettel nem állapítható meg. A szerződés a kölcsön összegét (13.000.000 forint), a THM értékét (2,97%), a kamat és költségek mértékét, valamint a törlesztőrészletek összegét (29.790 forint/19.457,87 JPY) egyértelműen tartalmazza. Az elsőfokú bíróság helyesen utalt az 1/2016. számú PJE határozatra, amely szerint a deviza alapú fogyasztási kölcsönszerződés eleget tesz a rHpt. 213. § (1) bekezdés a) pontjában írt követelménynek, ha a kölcsön összegét forintban határozza meg, és annak devizában kifejezett egyenértéke pontosan kiszámítható. A szerződés 1.1. pontja szerint a kölcsön összegének devizában való megállapítása a folyósítás napján érvényes, a bank által alkalmazott deviza vételi árfolyamon történik. A felperesek hivatkoztak arra, hogy az Bank1 naponta két japán jen árfolyam jegyzést alkalmaz, így a szerződési feltétel nem egyértelmű. Amennyiben a fogyasztói szerződés feltétele nem egyértelmű, úgy a rPtk. 207. § (2) bekezdése és az irányelv 5. cikkének második mondata alapján a fogyasztó számára kedvezőbb értelmezést, adott esetben többféle árfolyam jegyzés közül a kedvezőbbet kell alkalmazni. Az ítéltábla utal továbbá a 6/2021. PJE határozatra, amely szerint az rHpt. 213. § (1) bekezdés b) pontja szerinti semmisség csak akkor állapítható meg, ha a szerződés a THM összegét egyáltalán nem tartalmazza. A szerződés értelmében az ügyleti kamat mértéke változó, annak induló mértéke 2,75%, a szintén változó kezelési költség mértéke 2,04%. A kamat és költség változó jellegével kapcsolatban az ítéltábla rámutat, hogy az 1/2016. PJE határozat szerint a DH törvények és az annak alapján indult erga omnes hatályú perekben hozott ítéletek az egyoldalú kamat- és költségemelés lehetőségét biztosító szerződési feltételek tisztességtelenségét mind a múlt, mind a jövőre nézve kiküszöbölték, ezért ilyen alapon a szerződés érvénytelensége nem állapítható meg. A perbeli szerződés a rHpt. 213. § (1) bekezdés e) pontja alapján sem érvénytelen, miután az az 1/2016. PJE határozat 2. pontjában írtak szerint tartalmazza a törlesztőrészletek kiszámításának módját.

[49] A felperesek hivatkoztak a kölcsönszerződésnek a THM-et, a kölcsönösszeget és a törlesztőrészleteket megállapító szerződési feltételeinek tisztességtelenségére, és ezáltal a szerződés teljes semmisségére is. A THM-ről szóló feltétel eleve nem minősülhet tisztességtelennek, mert csak tájékoztató adatot tartalmaz, tehát nem tekinthető a rPtk. 209. § (1) bekezdése szerinti olyan feltételnek, amely a szerződésből eredő jogokat, illetve kötelezettségeket állapít meg. A kölcsönösszeg, illetve a törlesztőrészletek összegével kapcsolatban az ítéltábla utal a rHpt. 213. § (1) bekezdésére alapított kereseti kérelem körében kifejtettekre, amelyből következően az adott feltételek – mint a főszolgáltatásra

vonatkozó kikötések – világosak és érthetőek, ezért azok tisztességtelensége a rPtk. 209. § (5) bekezdése alapján nem vizsgálható. Az ítéltábla megjegyzi, hogy a főszolgáltatás körébe tartozó rendelkezés akkor tisztességtelen, ha annak alapján a fogyasztót terhelő fizetési kötelezettség nem világos és nem érthető, és egyben a fogyasztó hátrányára jelentős egyenlőtlenséget okoz, ilyen egyenlőtlenség azonban az érintett feltételekből nem következik.

[50] Az elsőfokú bíróság helytállóan foglalt állást a szerződésnek az árfolyamkockázatot az adósokra terhelő feltétele tisztességessége tárgyában. Az alperes, illetve az Bank1 által a perbeli időszakban általánosan alkalmazott tájékoztatás megfelelőségéről a Kúria többször is kifejtette az álláspontját, így különösen a Gfv.VII.30.407/2020/5., Gfv.30.363/2020/9., Gfv.30.301/2020/14., Gfv.30.072/2020/9., Gfv.VI.30.078/2021/6., Gfv.30.030/2021/6. és a Gfv.VI.30.243/2021/9. számú határozatában.

[51] A Kúria szerint: „A felperes részéről a kölcsönszerződés megkötését megelőzően aláírt kockázatteltáró nyilatkozat vizsgálatával megállapítható, hogy az irat szemléltető, a forint árfolyamának a szerződésben kikötött devizához képest lehetséges változására részletes és informatív szöveges magyarázatot adott a devizaalapú kölcsönügyletekben rejlő – a forintügyletektől eltérő – kockázatokra, egyben a svájci frank alapú kölcsönügyleteknek az euró alapú ügyleteket is meghaladó kockázatára. A vizsgált kockázatteltáró nyilatkozat első két bekezdése – összevetésüket kellően szolgáló alakban, egymást követően, de két külön bekezdésben – hangsúlyozottan szerepeltette a devizaalapú kölcsön kockázatának alapvető okát: a forintban igényelt, de devizában nyilvántartott kölcsön forintban történő folyósítását az I. rendű alperesnek a folyósítás napján érvényes deviza vételi árfolyamán, illetve a kölcsön forintban történő törlesztését az I. rendű alperesnek az egyes törlesztések esedékességének napját megelőző napon érvényes deviza eladási árfolyamán. Ezt követően emelte ki az irat a szerződésben rögzített devizaárfolyammal kapcsolatban, hogy az „napról napra változik”, – míg euró esetében meghatározott 15 %-os sávon belül, addig – a svájci frank esetében „bármilyen irányban és bármilyen mértékben”, ebből következik, hogy az „esedékesség napján megfizetendő törlesztőrészlet forintösszege előre nem állapítható meg”, amennyiben „a folyósítás napján érvényes árfolyamhoz képest a forint árfolyama gyengül, a devizában megállapított törlesztőrészletek forintban megfizetendő ellenértéke akár jelentős mértékben is emelkedhet”. Hangsúlyozta az irat az adós kötelezettségeként, hogy a szerződésben szereplő devizanem „állandó változására” tekintettel a kölcsön törlesztéséül szolgáló lakossági folyószámlán köteles az esedékesség időpontjában az aktuális törlesztőrészlet bank általi beszedéséhez elegendő forintösszeget tartani. A felperes ezt követően tett külön nyilatkozatot az irat végén arról, hogy az árfolyamváltozásokból eredő kockázat jellegét megértette, a devizában nyilvántartott kölcsön folyósítását kéri, a felmerülő kockázatot viseli. (...) Mindezeket követően szól a keresettel támadott kölcsönszerződés V.4. pontja a felperes megtett nyilatkozataként arról, hogy adósként tudomásul vette, a forint/deviza árfolyam piaci mozgásából adódóan felmerül a veszteség kockázata; nyilatkozott tudomásáról miszerint a „szerződés futamideje alatt” a folyósítás napján érvényes és az I. rendű alperes által alkalmazott forint/deviza árfolyamhoz képest a forint árfolyamának gyengülésével a devizában megállapított törlesztőrészletek forintban megfizetendő ellenértéke „akár jelentős mértékben is” emelkedhet, „amely kockázat vagyoni kihatásait teljes mértékben” ő viseli, az árfolyamváltozásból eredő veszteség lehetőségét gondos megfontolás tárgyává tette és fizetési képességének megfelelően mérlegelte. A felek közti kölcsönszerződés ismertetett kikötései, valamint a szerződéskötés előtt aláírt kockázatteltáró nyilatkozat együttesen meghatározott

tartalma alapján a felperes – az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó mércéjén keresztül – nemcsak azt vehette számításba, hogy a perbeli kölcsönszerződéshez kapcsolódik árfolyamkockázat, de fel kellett ismerje annak konkrét lényegét, mibenlétét, a fizetési kötelezettségére gyakorolt hatását, továbbá azt, hogy kockázatviselésének nincs felső határa, az korlátlan. A korlátlan árfolyamkockázat viselésére vonatkozóan az I-II. rendű alperesek részéről nyújtott tájékoztatás teljesítette a világos és érthető megfogalmazás, illetve az átláthatóság követelményét, ebből következően nem volt megállapítható a keresettel támadott főszolgáltatást megállapító szerződéses kikötés tisztességtelensége [rPtk. 209. §].” (Gfv.VII.30.407/2020/5.)

[52] Az ítéltábla rámutat arra, hogy a Kúria újabb gyakorlata az EUB C-51/17. számú ítéletével összhangban annak tulajdonít kiemelkedő jelentőséget, hogy a tájékoztatásból az átlagos fogyasztó számára világosan és egyértelműen kitűnik-e, hogy gazdasági helyzetét rendkívül súlyosan érintheti az árfolyamkockázat (BH2021. 141. számú döntés). Ennek megfelelően egészítette ki a Kúria a 2/2014. Polgári jogegységi határozatát a Jpe.I.60.015/2021/15. számú jogegységi hatályú határozattal, amelynek értelmében akkor megfelelő tartalmú az árfolyamkockázatról nyújtott tájékoztatás, ha az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó a tájékoztatás alapján a szerződéshez kapcsolódó árfolyamkockázat tényén és mibenlétén kívül azt is felismerheti és értékelni tudja, hogy a nemzeti fizetőeszköz (a forint) árfolyama a kölcsön nyilvántartásba vétele szerinti deviza árfolyamához képest számára akár jelentős mértékben is kedvezőtlenül változhat, és ezáltal a fogyasztó fennálló tartozásának, a szerződés szerinti ütemezésben esedékessé váló fizetési kötelezettségének mértéke jelentősen megemelkedhet.

[53] Helytállóan jutott arra a következtetésre az elsőfokú bíróság, hogy a perbeli tájékoztatás megfelel ennek a követelménynek is. A tájékoztató utal arra, hogy az árfolyamok napról napra változnak, japán jen esetében pedig ez a változás bármilyen irányú és bármilyen mértékű lehet. A szöveg arra is felhívja a figyelmet, hogy az árfolyamváltozás a törlesztőrészlet jelentős mértékű változását okozhatja. Külön bekezdés foglalkozik a japán jen árfolyam-ingadozásával, ami a tájékoztatás szerint nemcsak jelentős, hanem olyan mértékben szélsőséges is lehet, aminek eredményeként a tőketartozás a folyamatos törlesztés ellenére is a folyósított összeg fölé kerülhet. A kockázat komolyságát erősíti a tájékoztatás pótfedezet bevonására vonatkozó további része is. Lényegében ezzel egyezően fogalmaz a szerződés V.4. pontja, itt is hangsúlyozva, hogy akár jelentős mértékben is megemelkedhet a törlesztőrészletek forintösszege, és ezen kockázat vagyoni kihatásait teljes mértékben az adós viseli. A szerződés felhívja a figyelmet a veszteség kockázatára, illetve lehetőségére, a gondos megfontolás szükségességére, és azt is egyértelművé teszi, hogy a változások a fogyasztó fizetőképességét is érinthetik. Nem lehettek kétségesek ezért a felperes számára az árfolyamkockázat lehetséges gazdasági következményei. Az elsőfokú bíróság a felperesek által hivatkozott bankvezetői nyilatkozatokat és a BÉT jelentését a fenti tájékoztatás tartalmára figyelemmel megalapozottan hagyta figyelmen kívül, mert azok nem alkalmasak a felperesnek nyújtott, tartalmában az EUB által megfogalmazott elvárásoknak megfelelő tájékoztatással szemben annak igazolására, hogy a felperesek alappal számolhattak volna azzal, hogy az árfolyamkockázat nem valós, annak esetleges negatív következményével ne kellene számolniuk. Erre figyelemmel az árfolyamkockázatot az adósra telepítő szerződési feltételek nem tisztességtelenek, a szerződés érvénytelensége ezen okból nem állapítható meg.

[54] A fellebbezésben hivatkozott kumulatív hatás kapcsán az ítéltábla utal az alperes fellebbezési ellenkérelmében hivatkozott kúriai határozatra (Gfv.30.186/2020/5.), amelyben a Kúria az EUB C-51/17. számú döntés 83. pontjára utalva nem találta alaposnak ezt az érvelést.

[55] Azt ugyanakkor tévesen fejtette ki az elsőfokú bíróság, hogy a felpereseknek a szerződés alapján módjuk lett volna egyoldalú döntéssel a saját jövedelmük szerinti devizára áttérni. A szerződés I. pontja szerint ilyen a kölcsön devizanemének megváltoztatása iránti egyoldalú kérelem csak az ott feltüntetett devizák egyikére, jelen esetben a svájci frankra vonatkozhatott, a forintra váltás lehetőségét a szerződés nem biztosította. Ennek azonban a per érdemi elbírálása szempontjából nem volt jelentősége.

[56] Az ítéltábla a kezelési költségről szóló kikötést illetően nem értett egyet az elsőfokú bíróság álláspontjával. A kezelési költségre vonatkozó szerződési feltétel tisztességtelenségének vizsgálata során abból kellett kiindulni, hogy a szerződés elsődleges tárgyának az irányelv 4. cikk (2) bekezdése értelmében azok a feltételek minősíthetők, amelyek a szerződés alapvető szolgáltatásait állapítják meg és amelyek ilyenként jellemzik azt (C-186/16. számú „Andriuc és társai” ítélet 35. pontja). A kölcsönszerződés főtárgya a kölcsöntőke és a kamat, vagyis a kezelési költség akkor sem minősül a főszolgáltatás ellenértékének, ha azt a THM tartalmazza, tehát nem tartozik a rPtk. 209. § (5) bekezdése szerinti kivételi szabály hatálya alá, ezért tisztességtelensége vizsgálható.

[57] A kezelési költségről szóló szerződési feltétel tisztességtelenségéről az EUB C-621/17. számú ítéletében írtak alapján kellett állást foglalni. Az EUB szerint az irányelv 4. és 5. cikke alapján nem szükséges a fogyasztói kölcsönszerződésben szereplő kezelési költség ellenében nyújtott valamennyi szolgáltatást feltüntetni. Az ítélet 43. pontja alapján ugyanakkor a bankkal szemben a tárgyalási lehetőségei és a tájékozottsági szintje tekintetében hátrányos helyzetben lévő fogyasztó számára a ténylegesen nyújtott szolgáltatások jellegének az összességében értékelt szerződésből levezethetőnek kell lennie. A kezelési költség ellenében nyújtott szolgáltatások részletezésének hiányában tehát e feltétel csak abban az esetben felel meg az átláthatóság követelményének, ha a ténylegesen nyújtott szolgáltatások jellege észszerűen érthető vagy levezethető a szerződésből (EUB C-621/17. számú ítélet 54. pont). A rPtk. 201. § (1) bekezdéséből és 523. §-ából következően kölcsönszerződés esetén a szolgáltatás ellenértéke a kamat, ezen túlmenően díj csak abban az esetben számítható fel a fogyasztóval szemben, ha a bank a fogyasztónak a kölcsönszerződésből eredő kötelezettségét meghaladó szolgáltatást nyújt.

[58] Az EUB C-621/17. számú ítélete értelmében a szerződési feltételek tisztességtelensége körében nemcsak az átláthatóság, hanem a jóhiszeműség és egyensúly elvének érvényesülését is vizsgálni kell (C-621/17. 48. pont, BH2020.180.). Az alperesi védekezés alapján azonban nem állapítható meg, hogy a kezelési költség alkalmazása tekintetében a jóhiszeműségre és az egyensúlyra (arányosságra) vonatkozó elvárások teljesülnek-e. Az alperes által hivatkozott szolgáltatások azonban még abban az esetben sem alkalmasak a kezelési költségről szóló feltétel világosságának és érthetőségének

megalapozására, ha azokat a kölcsönszerződésből eredő kötelezettségeket meghaladó szolgáltatásnak kellene tekinteni. Semmi nem indokolja ugyanis, hogy a kölcsönszerződéssel kapcsolatos adminisztratív szolgáltatások ellenértéke a fogyasztót a kölcsönösszeg százalékos mértékében és devizában terhelje. Az alperes által állított, a kölcsön nyilvántartásával kapcsolatos szolgáltatások költségei függetlenek a kölcsön összegétől, így a kezelési költség százalékos meghatározása eleve sérti az átláthatóság követelményét. Ugyancsak az átláthatóság sérelmét okozza, hogy a kezelési költséget a szerződés devizában állapítja meg, mert így a fogyasztó a forint árfolyamának csökkenése esetén annak ellenére köteles magasabb összegű kezelési költség megfizetésre, hogy a költségek ténylegesen emelkednének, vagyis a bank az állított költségei változása nélkül is árfolyamnyereségre tehet szert a fogyasztó hátrányára.

[59] Mindebből következően az ítéltábla megállapította, hogy a perbeli szerződésben a kezelési költség kikötése tisztességtelen, ezért kötelezte az alperest a felperesek által megjelölt 2.710.928 forint visszafizetésére. Az alperes az ítéltábla felhívására a 2022. október 4. napján kelt beadványában kimutatta, hogy a felperesek 2022. szeptember 5. napjáig összesen 962.500 japán jent és 1.339.244. forintot fizettek meg kezelési költség címén, amely forintra számolva meghaladja a kereseti kérelemben ezen a jogcímen megjelölt követelés összegét, ezért nem volt jelentősége annak, hogy a felperes az elszámolás módját vitatta, mert a kereseti kérelmében megjelölt összeg felemelésére a másodfokú eljárásban nem lett volna mód.

[60] Az ítéltábla a szerződés V.1. pontja szerinti felmondási okok kapcsán megállapította, hogy a felek közötti szerződés időközben a felperesek teljesítése folytán megszűnt, ezért a szerződés felmondására irányadó feltételek alkalmazására már nem kerülhet sor, és azok esetleges tisztességtelensége sem hatna ki a felek közötti elszámolásra, így a felperesek e kereseti kérelmének érdemi elbírálását okafogyottság folytán mellőzte.

[61] Az Üzletszabályzat átvételével és a szerződés részévé válásával kapcsolatos szerződési feltétel mint szabványzáradék tisztességtelenségére irányuló felperesi hivatkozás alapjául szolgáló C-449/13. számú EUB ítélet a perbeli szerződés megkötését követően hatályba lépett 2008/48/EK irányelv értelmezése tárgyában született, ezért az abban foglaltak a perben nem irányadók. Az alperes helytállóan hivatkozott arra is, hogy a 2008/48/EK irányelv hatálya a 2. cikk (2) bekezdés a) pontja alapján az ingatlanfedezetű jelzáloggal biztosított hitelmegállapodásokra nem terjed ki.

[62] Alaptalan a felpereseknek az elsőfokú bíróság által az alperes javára megállapított elsőfokú perköltség mérséklése iránti fellebbezése. A pertárgy értéke, illetve a többször megismételt eljárás pertartama, a tárgyalások, valamint a felek által előterjesztett beadványok száma és terjedelme mellett a jogi képviselő számára megállapított díj nem tekinthető eltúlzottnak.

[63] Az ítéltábla mindezek alapján az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezését a rPp. 253. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben írtak szerint részben megváltoztatta, míg egyebekben az elsőfokú ítéletet – az indokok pontosításával – helybenhagyta.

[64] A felperesek fellebbezése részben eredményre vezetett, amely kihatott az elsőfokú eljárásban megállapított perköltségre is. Az ítéltábla a feleket terhelő perköltségről a rPp. 81. § (1) bekezdése alapján a pernyertesség arányában határozott azzal, hogy a felperesek 20%-ban, az alperes 80%-ban tekinthető pernyertesnek. A felperesek által az alperesnek egyetemlegesen fizetendő perköltség összegét az ítéltábla ezért arányosan leszállította. Az alperesi jogi képviselő munkadíját a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés b) pontja és (2) bekezdése szerint mérsékelt összegben állapította meg, a másodfokú eljárás kisebb munkaterhét és a jogi képviselők ismétlődő fellebbezési érvelése folytán kidolgozott hivatkozások időszerűségletét figyelembe véve. A felperesek illetékfeljegyzési joga, illetve részleges költségmentessége folytán le nem rótt összesen 2.860.000 forint kereseti és fellebbezési illetékről az ítéltábla a pernyertesség arányára figyelemmel akként rendelkezett, hogy abból a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján 572.000 forintot az alperes köteles megfizetni, míg a fennmaradó illeték a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam terhén marad.

Budapest, 2022. november 9.

dr. Buglyó Gabriella s.k.

dr. Benedek Szabolcs s.k.

dr. Sági Zsuzsanna s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró